ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН САЙНЦАГААН СУМЫН ЭДИЙН ЗАСАГ НИЙГМИЙН 2018 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТОВЧОО

ЗОРИЛТ	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны тоо	Хэрэгжилт			Үнэлэх боломжгүй	Нийт хувь
		100%	70%	40%		
НЭГ. ЗАСАГЛАЛЫН ХҮРЭЭНД	28	20	6	-	2	93
ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХҮРЭЭНД	7	5	2	-	-	91,4
ГУРАВ. НИЙГМИЙН БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД	35	15	14	6	-	77.7
ДӨРӨВ. ХҮНС ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ХҮРЭЭНД	25	14	10	1	-	85,6
ТАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧИН,ГАЗАР, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ, УУЛ УУРХАЙН ХҮРЭЭНД	13	11	2	-	--	95.3
ЗУРГАА.БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ХҮРЭЭНД	10	2	4	4	-	64
ДҮН	118	67	38	11	2	84,5

Нийт хэрэгжилт- 84,5%

САЙНЦАГААН СУМЫН ЭДИЙН ЗАСАГ НИЙГМИЙГ 2018 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

2017.06.08.

№	Дунд хугацааны бодлогын баримт бичиг	Арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Хэрэгжилт	Хувь
ЗОРИЛТ 1.НЭГ.ЗАСАГЛАЛЫН ХҮРЭЭНД *Зорилго: Төрийн үйлчилгээг зөв зохин байгуулан, хариуцлагатай,чадварлаг төрийн албыг төлөвшүүлж, нээлттэй,ил тод байдлыг ханган, хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллана.*					
1.1.Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах					
1	1.1.2.	1.Төрийн албан хаагчдын ажлын байрны сургалтыг тогтмолжуулж, үр дүнг тооцно.	-сургалт төлөвлөгөөний дагуу явагдсан байх	Эхний хагас жилд нийт 263 сургалтанд / орон нутгийн ,бүсийн /сумын ЗДТГазрын 22, боловсролын байгууллагын багш,ажилчид / давхардсан тоогоор 5074 албан хаагч хамрагдлаа. Сургалтанд хамрагдснаар хариуцсан ажлын мэдлэг чадвар, төлөвлөлт,гүйцэтгэл сайжирч байна.	100
		2.Төрийн албан хаагчдаас шинээр болон шинэчлэгдэж байгаа хууль тогтоомжуудаар шалгалт авна.	-шалгалтын тоо,гарсан үр дүн	Байгууллагын албан хаагчдад нийт 13 хуулиар сургалт хийж, шалгалт авлаа. Шинэчлэгдсэн Зөрчлийн тухай хууль, Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийг сурталчиллаа.Тестээр 2 удаа шалгалт авч дүгнэлээ. Дүнгийн дундаж хувь 78,9 % байна	100
		3.Төрийн албан хаагчдын Able программын ашиглалтыг улам нэмэгдүүлнэ.	-хандалтын тоо өсөх -ажлын үнэлгээнд оруулна.	Байгууллагын удирдлагууд, албан хаагчид өдөр тутамд Able-ээр ажиллах, 7 хоногийн ажлын төлөвлөгөөг байршуулах үүргийг үр дүнгийн гэрээнд тусган хэрэгжүүлж,тандалтын тоо өмнөх жилээс өслөө.	70
		4. “Сүүн цагаан – Сайнцагаан сонингоор иргэдэд мэдээлэл хүргэх	-сонин сар бүр гарсан байна.	“Сүүн-цагаан Сайнцагаан” сонингийн 1-5 сарын эх бэлтгэлийн ажлыг гүйцэтгэж, “Чөлөөт хэвлэл сан” хэвлэх үйлдвэрт 5000 ш хэвлүүлж, иргэдэд түгээлээ. Сониноор дамжуулан 80 мэдээллийг иргэдэд хүргэлээ.	100
		5.Сумын оны тэргүүнүүдийг шалгаруулж алдаршуулна.	Шагналын журмын дагуу	Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар аймаг,сумын засаг даргын шагналаар шагнагдах иргэдийн материалыг хэлэлцэн, Аймгийн засаг даргын шагналд 2 байгууллага, 9 албан хаагчдын тодорхойлолтыг хүргүүлж,сумын тэргүүнүүдийг алдаршууллаа. Тэргүүний хамт олон 2, тэргүүний ажилтан 5, тэргүүний сурагч 1, Сайн малчин 5 гэр бүл, Мянгат малчин 19, Засаг даргын жуух бичгээр 24 албан хаагчдыг шагналаа.	100
2	**1.1.3**	6.Говийн бүсийн аймгуудтай харилцан туршлага судална.	-туршлагыг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх	Тус сумын ЗДТГазрын албан хаагчид Өмнөговь аймгийн Даланзадгад сумын ЗДТГазартай туршлага судлах арга хэмжээг зохион байгуулж,23 албан хаагч оролцлоо.	100
3	**1.1.4**	7.Хөдөөгийн багийн нэгдсэн хурлыг зохион	-Хурал зохион байгуулагдсан	Хөдөөгийн багийн нэгдсэн хурлыг 1 удаа байгууллаа.Хурлаар сумын Засаг даргын 2017 онд хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан, “Ногоон-Алт, малын эрүүл мэнд	100

		байгуулна.	байна.	төсөл", хурдан морь унаач хүүхдийн аюулгүй байдлыг хангах, үндэсний морин уралдааны морь унаач хүүхдийн хувцас хэрэглэлийн талаар, хог хаягдлын тухай хууль, малтай айлыг аймгийн төвөөс гаргах тухай, газрын харилцааны талаар, сүрьеэ өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зэрэг мэдээллийг холбогдох төрийн албан хаагчид хэлэлцүүллээ. Хуралд нийт 215 малчид оролцлоо.	
		8.Хөдөөгийн иргэдэд төрийн үйлчилгээг цогцоор хүргэнэ.	-үйлчилгээ хүрсэн байна.	Засаг даргын А/219 тоот захирамжийн дагуу "Мал, тэжээвэр амьтад, хашаа, худгийн тооллого явуулах тухай" Захирамжийн хавсралтаар Наран 1, Тэвш 1, Далай 2, Үйзэн 2, Алсын оторт Гурвансайхан, Баянжаргалангийн чиглэлд 1 нийт 7 ажлын хэсэг гарч мал тооллого зохион байгуулах, өвс тэжээлийн захиалга авах, эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх, сумын сонин хүргэх, цаг үеийн мэдээлэл өгч, цэргийн зарлан хүргэх зэрэг ажлуудаар ИТХ-ын дарга, МЭҮТасгийн дарга, ИТХ-ын тэргүүлэгчид, багийн хүний их эмч нарын бүрэлдэхүүнтэй явлаа. Хөдөөгийн 4 багийн засаг дарга нар 3-4 удаа багийн айл өрхөөр явж,иргэдийн дунд ажиллалаа.	100
4	**1.1.6**	9.Бараа ажил үйлчилгээг худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах үнэлгээний хороонд орох эрх бүхий иргэдийн тоог нэмэгдүүлнэ.	- Сертификаттай иргэдийн тоо нэмэгдсэн байна.	Одоогийн байдлаар үнэлгээний хороонд ажиллах эрх бүхий 40 албан хаагчид байна. Цаашид албан хаагч, иргэдийн тоог нэмэгдүүлэх зорилгоор аймгийн Орон нутгийн өмчийн газартай хамтран 3-р улиралд А3 сертификат олгох сургалтыг зохион байгуулахаар төлөвлөж байна. **/үнэлэх боломжгүй /**	-
		10.Тендерийн талаарх мэдээллийг иргэд аж ахуй нэгжид тогтмол хүргэнэ.	-Тендерт оролцох ААНэгжүүдийн тоо нэмэгдэнэ.	Сумын ЗДТГ-аас зарлагдсан 18 тендерийг 100 хувь цахимаар зохион байгуулж, мэдээллийг хууль журмын дагуу www.tender.gov.mnсайтанд байршуулан нээлттэй тендер шалгаруулалтын зарыг өдөр тутмын сонинд хэвлүүллээ. Аймгийн ОНӨГазраас зохион байгуулсан цахим тендерт хэрхэн оролцох талаар ойлголт, мэдээлэл олгох сургалтанд 9 аж ахуй нэгжийг хамрууллаа.	70
5	**1.1.8**	11.Засгийн газрын 01 тоот албан даалгаврыг хэрэгжүүлж, хариуцлагын тогтолцоог мөрдөнө.	- хуулийн дагуу хариуцлага тооцох	Байгууллага бүр ажлын төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүллээ. Энэ арга хэмжээний хүрээнд албан хаагчдын ажлын цагт хяналт тавих,ажлын гүйцэтгэлийг 7 хоног бүр дүгнэх, хугацаатай мэдээний чанарт анхаарлаа. Ингэснээр ажлын бүтээмж нэмэгдэж байна.	100
		12.Орон нутгийн татварын орлогын бүрдүүлэлтэнд албан хаагчдын үүрэг хариуцлагыг дээшлүүлнэ.	-Орон нутгийн орлого биелэнэ	Албан хаагчдын үр дүнгийн гэрээнд орон нутгийн орлогын татвар бүрдүүлэх заалтыг тусгаснаар багийн засаг дарга нар нохой муурны татвар 673,0, худалдаа үйлчилгээний мэргэжилтэн төлбөр хураамж 13,679,500 төвлөрүүлж, Орон нутгийн орлого төлөвлөгөө 91,561.9 мянган төгрөгөөс 111,251.4 мянган төгрөг төвлөрүүлж, 121 хувийн биелэлттэй байна	100
1.2.Хууль ёсыг бэхжүүлж, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх					
6	**1.2.2**.	13.Иргэдийн оролцоонд тулгуурлан хууль эрх зүйн ажлыг тогтмолжуулна.	-ТАХаагч, иргэдийн эрх зүйн боловсрол нэмэгдэнэ.	Багийн ИНХурал, Хууль эрх зүйн 10 нэр төрлийн сургалтыг давхардсан тоогоор 876 иргэнд хүргэлээ. Болзошгүй гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, галын аюулгүй байдлыг хангах сургалтад-112 иргэн, Хулгайн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх таслан зогсоох-78 иргэн, Цагдаагийн газар болон хүний эрхийн	70

				байгууллагын хамтарсан хуулийн мэдлэгийг нэмэгдүүлэх сургалтад 83 иргэн Зөрчлийн тухай хууль-168, ГХУС-лэх тухай хууль-125, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль-96 Хог хаягдлын тухай хууль-138, Өрх толгойлсон эхэд мөнгөн тэтгэмж олгох тухай-76 иргэнд хуулийн мэдлэг олголоо.	
		14.Төвийн багийн нээлттэй өдөрлөгийг зохион байгуулна.	-иргэдийн оролцоог баг бүрээр тооцох	Төвийн 5 багийн Нээлттэй мэдээллийн өдөр боллоо. Өдөрлөгт сумын удирдлагууд, багийн засаг дарга нар, мэргэжилтнүүд оролцож иргэдэд мэдээлэл хийж, Говийн гэгээ ХХК, Оргил бейкери бүтээгдэхүүний дээжээр амталгаат худалдаа хийлээ. Мөн сумын болон Өлзийт Мандал өрхийн ЭМТөв, Хуульч өмгөөлөгчдийн холбооны өмгөөлөгчид, ГБХЗХГазрын мэргэжилтнүүд, Нийгмийн даатгалын хэлтэс оролцож, 300 гаруй иргэдэд төрийн үйлчилгээ хүргэж,иргэдтэй уулзлаа.Баг тус бүр 60 гаруй иргэдэд мэдээлэл хүргэлээ.	100
7	**1.2.3**	15.Сумын авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	-хөтөлбөр гарсан байх	Сумын Авлигатай тэмцэх хөтөлбөрийг ЗД-ын А/29 тоот захирамжаар батлуулж, цахим хуудас, самбарт байрлуулж сурталчиллаа. Хөтөлбөр 90. 5 хувьтай хэрэгжлээ.	100
		16. Албан тушаалтны ХАСын болон ХОМэдүүлгийг хуулийн хугацаанд гаргаж цахимд байршуулна.	Хуулийн хугацаанд бүртгүүлсэн байх	ХАСХОМ гаргах 18 албан тушаалтны мэдүүлгийг хуулийн хугацаанд гаргуулан баталгаажуулж,цахимд байршууллаа.	100
		17.Нийтийн албанд нэр дэвшсэн этгээдийн ХАСУМэдүүлгийг бүрэн хянуулж, ашиг сонирхлын зөрчилгүй томилгоог хэвшүүлнэ.	Хуулийн хугацаанд хянуулж, дүгнэлт гаргасан байх	Эхний хагас жилд сумын засаг даргын орлогч, Мандал сургуулийн сургалтын менежерийн /2 албан хаагчийн / ХАСУМэдүүлгийг Авилгатай тэмцэх газарт хянуулж,дүгнэлтийг авч албан тушаалд томиллоо. ХАСХОМэдүүлгийг 2 албан хаагч / Мандал сургуулийн менежер, 7-р цэцэрлэгийн эрхлэгч /30 хоногийн дотор гарган баталгаажууллаа. ЭБАТушаалтны цэсний бүртгэлд тухай бүр хууль,журмын дагуу бүртгэлээ.	100
8	1.2.4.	18. Харьяа байгууллагуудын удирдлагуудын шийдвэрүүдийг хянаж зөвлөмж хүргүүлнэ.	-бичиг хэргийн стандартыг мөрдүүлэх	Харъяа байгууллагын удирдлагын гаргасан тушаал шийдвэрийг хагас жилд хянан зөвлөмжийг хүргүүлж, байгууллагын 21 албан хаагчдад архив албан хэрэг хөтлөлтийн талаарх сургалтыг явууллаа.	100
		19. Байгууллагуудын баримт бичгийг цахим хэлбэрт шилжүүлж,мэдээллийн сан бүрдүүлнэ.	-цахим хэлбэрт харьяа байгууллагууд шилжсэн байх	Байгууллагын 2003-2016 онуудын захирамж тушаалыг сканердаж цахимжууллаа.Албан хаагч бүр баримтыг хагас жил бүр архивын нэгж үүсгэн архивт өгч байна.	100
1.3.Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх					
9	**1.3.1**	20.Багийн иргэд, олон нийтийн эргүүл, хэсгийн төлөөлөгч, цагдаа нарын уялдаа холбоог сайжруулна	-гэмт хэрэг буурсан байх	Гэмт хэрэг зөрчилгүй баг аяны хүрээнд төвийн 5 баг Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлын төлөвлөгөө гарган иргэд хэсгийн төлөөлөгч нартай хамтран олон нийтийн эргүүлийг 7 хоногт 2 удаа гаргаж хэвшээд байна.	100

		21.Архины хамааралтай иргэдийн дунд арга хэмжээ зохион байгуулна.	-иргэдийн хамрагдалт	Сумын хэмжээнд 58 архины хамааралтай иргэдийн судалгааг гаргаж “Говийн хийморь” АА бүлгийн 2 удаагийн уулзалт цуглаанд 16 иргэнийг хамруулаа. Одоогийн байдлаар 5 иргэн тус бүлэгт идэвхитэй хамрагдаж бусаддаа нөлөөлөх ажлыг хийж байна.	70
		22.Гэмт хэрэг зөрчилгүй баг шалгаруулна.	-хөдөө,төвөөс тус бүр 1 багийг шалгаруулах	Тус сумын ИТХурлаас “Гэмт хэрэг зөрчилгүй баг” аяныг зохион байгуулж, төвийн 5 баг ГХУСэргийлэх ажлын төлөвлөгөөний дагуу ажиллаж, ГХУСАЗ-ийн дэд зөвлөлийг 3 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгууллаа. Шалгаруулалт 4-р улиралд болно. **/үнэлэх боломжгүй /**	-
10	**1.3.3**	23. Эцэг эхийн төлөөлөлтэй хамтран Олон нийтийн эргүүлийг хуваарийн дагуу ажиллуулна.	-Эргүүлд оролцсон иргэдийн тоо	“Эцэг эх–зохицуулагч” эргүүлийг өдөр бүр гаргаж, сар бүр 364 эцэг эх хамрагдлаа. Цагдаагийн газартай хамтран хуваарийн дагуу 36 багш, нийгмийн ажилтан, сургалтын менежер хариуцлагатай эргүүлд гарлаа. Сургууль төгсөгчдийн баяраар сурагчдад сургуулийн дотоод дэг журмыг зөрчихгүй байх талаар ярилцлага хийж, сургуулийн орчинд багш нарын жижүүрийн цагчилсан хуваарийг гаргаж зөрчил гаргахаас урьдчилан сэргийллээ.	100
		24.Эрх зөрчигдсөн хараа хяналтгүй хүүхэдтэй ажиллахад ТББайгууллага эцэг эх,асран хамгаалагчийг оролцуулж, дэмжлэг үзүүлнэ.	-хамтран ажилласан иргэд,хүүхдийн тоо	Хүүхдийн тусламжийн 108 утсанд мэдээлэл ирсэний дагуу 4 өрхийн 7 хүүхдэд кейс нээн төлөвлөгөө гарган ажиллаж байна. Үүнд: Хараа хяналтгүй-1, эрх нь зөрчигдсөн хүчирхийлэлд өртсөн-6 хүүхэд байна. Төвийн 5 багийн хараа хяналт сул, огт хараа хяналтгүй 10 өрхийн 10 хүүхдэд Дэлхийн зөн ОНХХ-тэй хамтран дулаан хувцас, тусламж зайлшгүй шаардлагатай Арвижих багийн 3 өрхөд шинээр гар угаалтуур, Айраг багийн 2 өрхөд 5 ханатай гэрийн дэмжлэг туслалцаа үзүүллээ.	100
1.4.Батлан хамгаалах бодлогыг хэрэгжүүлэх					
11	**1.4.1**	25.Цэрэг татлагыг хуулийн хугацаанд зохион явуулах, иргэдийг бүрэн хамруулах	-Хамрагдсан иргэдийн тоо	Цэрэг татлагыг 1 удаа явуулж, цэргийн насны нийт 138 иргэнийг хамруулаа. Цэргийн жинхэнэ албанд 18 цэрэг тэнцэж, Дорноговь, Өмнөговь,Улаанбаатар хотод хуваарилагдлаа. Ихэнх цэргийн насны залуус өвчнөөр чөлөөлөгдөж байна. Цэргийн насны 100 гаруй залууст цагдаагийн хэсгийн байцаагчтай хамтран “Зөрчлийн тухай хуулиар сургалт мэдээлэл хийлээ.Цэргийн насны иргэдийн эрүүлжүүлэх арга хэмжээг сумын 3 өрхийн ЭМТөвүүд нэрсийн дагуу зохион байгуулж байна.	70
		26.Төрийн байгууллагуудад батлан хамгаалах бодлогын хэрэгжилтийг шалгана.	-Хяналт шалгалт хийгдсэн байна.	Харьяа байгууллагын цэргийн насны эрэгтэйчүүдийн судалгааг гаргууллаа. Судалгаанаас үзвэл цэргийн насны иргэдийн 30 % нь цэргийн жинхэнэ алба хаасан иргэд байна. Багш нарын ихэнх хувь нь мөнгөн төлбөрөөр цэргийн албыг хаалаа.Энэ оны эхний хагас жилд 25 иргэнд мөнгөн төлбөр тогтоолоо. Сумын төвд үйл ажиллагаа явуулж байгаа ААНэгж байгууллагын батлан хамгаалах хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг харьяа байгууллагад зохион явуулж,зөрчилтэй 8 албан хаагчид мэдэгдэл өглөө.	100
		27.Цэргийн тоо бүртгэлийг чанартай зохион байгуулна.	Иргэдийн 80%ийг хамруулна.	Цэргийн бүртгэлийг оны эхэнд зохион байгуулж, нийт иргэдийн 68,5 хувь нь бүртгэлд хамрагдлаа. Хамрагдаагүй шалтгааны ихэнх хувийг хаягандаа байхгүй иргэд эзэлж байна. Хөдөөгийн багийн иргэд бүртгэлд хангалттай сайн хамрагдлаа.	70

12	1.4.3.	28.Сумын гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн ангид тодотгол хийх,бэлэн байдлыг хангана.	-тодотгол хийгдсэн байх	Сумын гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн ангийг шинэ дүрмийн дагуу тодотгол хийж,томилгоожуулллаа. Төвийн сум учраас мэргэжлийн ангийн бүрэлдэхүүн 90 хүнтэй байхаар шинээр байгууллаа	100
ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХҮРЭЭНД ***Зорилго:Эдийн засгийн үр ашгийг нэмэгдүүлж, "Шилэн данс"ны хуулийг бүх шатанд хэрэгжүүлнэ.***					
2.1.Эдийн засгийн тогтвортой байдлыг бэхжүүлэх					
1	2.1.1.	1.Судалгааны дагуу хөрөнгөөс хасах, засварлах ,худалдах асуудлыг шийдвэрлэнэ.	-шийдвэрлэсэн хөрөнгийн тоо	Аймгийн ОНӨГазарт ашиглахгүй байгаа ЗДТГ-ын 3 нэр төрлийн 50,245.0 мян төгрөгийн хөрөнгийн судалгаа гаргаж,сумын ИТХ урлаар ЭДЦСургуулийн 3 нэр төрлийн 6346.5 мян төгрөгийн тавилга эд хогшлийг орлогодох санал оруулж шийдвэрлүүллээ. Мөн 1 сургуулийн 2 нэр төрлийн 13,372.1 мян төгрөгийн тавилга эд хогшил, 5 цэцэрлэгийн 1,233.6 мян төгрөгний тавилга эд хогшил, 898.1 мян төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг актлуулахаар, 2307.1 мян төгрөгийн тавилга эд хогшлийг орлогодуулахаар Сумын ИТХ-д материалаа өглөө.	70
2	2.1.2	2.Дуудлага худалдаагаар зарим газрыг эдийн засгийн эргэлтэнд оруулна.	-орлогод хөрөнгө төвлөрнө.	Энэ онд 1 иргэнд 0,12 га газрыг үйлдвэрлэл үйлчилгээний зориулалтаар мандал багт эзэмшүүллээ. Орон нутгийн орлогод 2,160,0 төгрөг төвлөрүүллээ.	100
2.2.Төсөв санхүүгийн ил тод байдлыг хангах					
3	**2.2.1.**	3.Хуулийн хэрэгжилтийг ханган өдөр тутмын гүйлгээг хянан баталгаажуулах , дамжуулах	Санхүүгийн Freebalance программ ашиглана.	Төрийн сангийн үйл ажиллагааны журмыг / ЗГ-ын 2015 оны 24-р тогтоол / баримтлан төлбөр тооцоог гүйцэтгэхдээ Засгийн газрын санхүүгийн удирдлага мэдээллийн цахим сүлжээний Freebalance программ ашиглан төрийн сангийн хэвийн үйл ажиллагааг ханган ажиллаж, 1-5 сард харъяа төсөвт 15 байгууллагын 68 дансаар нийт 3116ш төлбөрийн хүсэлтээр 3,669,479.5 мян төгрөгний гүйлгээ шивж гүйцэтгэн хянан баталгаажуулж дамжууллаа.Өдөр тутмын гүйлгээний хяналтыг тухай бүр хийж, заавар, зөвлөмжийг өгч санхүүгийн удирдлагаар хангалаа.	100
4	**2.2.2.**	4.Төсөвт байгууллагуудыг төсвийн зарцуулалт, санхүүгийн ил тод байдлыг албан хаагчид, ТББайгууллагаар үнэлгээ хийлгэнэ.	Үнэлгээ хийгдсэн байх	Төсвийн ерөнхийлэн захирагчийн 2017 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан аудитлагдаж зөрчилгүй санал дүгнэлт авлаа. Тус тайланг харъяа төсөвт 15 байгууллага 7 санг аудитлагдаж санхүүгийн тайланг нэгтгэлээ. Байгууллага бүр Шилэн дансны хуулийг бүрэн хэрэгжүүллээ	100
5	2.2.3.	5.Төсвийн шууд захирагч нарын үр дүнгийн гэрээнд шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг тусгах, үр дүнг тооцох	-Хуулийн хэрэгжилт сайжирна.	Шилэн дансны мэдээлэл байршуулах самбарыг шинэчлэн мэдээллүүдийг тухай бүр сольж байна. Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд төсвийн мэдээллээ хуулийн хугацаанд байршуулж илгээлээ.	100

6	**2.2.4.**	6.Багийн засаг дарга, Улсын байцаагч, татварын байцаагч нарын хамтын үйл ажиллагааг сайжруулах	Гэрээнд тусгах	Татварын байцаагч, ХҮ-ийн мэргэжилтэн, сумын цагдаагийн төлөөлөгч, Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн мэргэжилтэн нартай хамтран үсчин гоо сайхны газруудаар явж хяналт хийж сургалт зохион байгуулан татварын орлогыг жигд биелүүлэхэд анхаарч 234,0 мян төгрөгний ХХОАТатвар төвлөрүүллээ. Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, багийн засаг дарга нартай хамтран хог хаягдлыг бууруулах,цэвэрлэх, ногоон байгууламжийг хамгаалах талаар хамтран ажиллаж илэрсэн зөрчлийг шийдвэрлэлээ.	70
		7.Татварын орлогыг биелүүлэх сарын аян тухай бүр зохион байгуулах	Орлого төлөвлөгөөний дагуу төвлөрөх	Сар бүр татварын орлогыг биелүүлэх аяны зохион байгуулсанаар эхний хагас жилд орон нутгийн орлогод 111,251.4 мянган төгрөг төвлөрүүлж, 121 хувийн биелэлттэй байна.	100
ГУРАВ.НИЙГМИЙН БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД ***Зорилго:Иргэдийн эрүүл аюулгүй орчинд сурч, хөгжих, ажиллаж , амьдрах таатай орчин нөхцөлийг бүрдүүлж, нийгмийн үйлчилгээнд тэгш хүртээмжтэй хамрагдах боломжийг бий болгох замаар хүний хөгжлийг дээдэлнэ***					
3.1. Иргэдийн эрүүл мэндийг хамгаалах					
1	**3.1.1.**	1.Эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт иргэдийг бүрэн хамруулах	-Эрүүлжилт тооцсон ажилчдын тоо	Сумын Эрүүл мэндийн төвөөр үйлчлүүлсэн нийт 5554 иргэдээс урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 2826 иргэн, үүнээс:Өвчний учир 782, Диспансер хяналт 910, Гэрийн идэвхтэй эргэлт 812, Дуудлагаар 214, Алсын дуудлагаар 122 хамруулж Артерийн гипертинзи-419, Чихрийн шижин үзлэг-419, Хөхний үзлэг-377, Рар шинжилгээ151 хүн илрүүлж, нарийн мэргэжлийн эмчийн хяналтанд эрүүлжилт тооцон ажиллаж байна. -Багийн эмч нар шүлхий өвчний өндөржүүлсэн бэлэн байдлын үед хөдөөгийн багийн айл өрхөөр явж урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 61 иргэн хамруулж үүнээс артерийн даралт ихсэлттэй 8, томуу томуу төст өвчтэй 5, ХБИ 7, бөөр шээсний замын эмгэгтэй 3 хүн өвчтэй байсанд эмийн эмчилгээ болон зөвлөгөө өглөө.	70
		2.Сүрьеэ БЗДХ-ын илрүүлэг үзлэг,шинжилгээг эрчимжүүлнэ.	-эрт оношлогдсон байх	Хагас жилийн байдлаар сүрьеэгийн 10 сэжигтэй тохиолдлын цэрний шинжилгээг зөөвөрлөж өвчтэй тохиолдол илрээгүй. Сүрьеэ өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх гарын авлага нийт 100 ширхэгийг ЭМТ-өөр үйлчлүүлж байгаа иргэдэд тараалаа. Мандал худалдааны төвийн гадна талбайн LED дэлгэцээр сүрьеэ өвчнөөс сэргийлэх шторкыг иргэдэд сурталчиллаа. “Сүрьеэ өвчнөөс урьдчилан сэргийлье” сэдэвт сургалтыг нийт 96 иргэнд зохион байгуулж, Эрүүл цус аяны хүрээнд нийт 505 хүнээс сорьц авч үүнээс тэмбүү өвчтэй 17 оношлогдож нарийн мэргэжлийн эмчийн хяналтанд эмчилгээг 100% хийлээ. Мандал сургууль, 1,2,4-р цэцэрлэгийн 75 ажилчдад "Эрүүл амьдрах алхамууд" төлөвлөгөөт сургалтад хамруулж, БЗДХӨ/ДОХ-оос сэргийлэх, эмийн зохистой хэрэглээ зэрэг сэдвүүдээр сургалт хийлээ. ЭДЦС-ийн сургуулийн эмч, дотуур байрын 2 багштай хамтран 14-оос дээш насны охид хөвгүүдэд “Архи тамхи мансууруулах” бодисын хэрэглээ ба БЗДХӨ-өөс урьдчилан сэргийлэх сургалтыг зохион байгуулж нийт 110 хүүхдийг үзлэгт хамрууллаа.	70

		3.Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэгийн хувийг сумын хэмжээнд нэмэгдүүлэх	Өмнөх оноос дундаж үзүүлэлт өснө	Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний артерийн даралт ихсэлт 1049 хүн хамрагдахаас 419 буюу 39,9%, чихрийн шижингийн эрт илрүүлэгт 1100 хүн хамрагдахаас 419 буюу 37,4% хамрагдлаа. Зорилтот бүлгийн эмэгтэйчүүдийн хөхний үзлэгт орох 822 эмэгтэй хамрагдахаас 370 буюу 45,8%, умайн хүзүүний эсийн шинжилгээнд 293 хүн хамрагдахаас 151 хүн буюу 50,6% хамрагдлаа.	40
2	**3.1.2.**	4.Жирэмсний хяналтанд эхчүүдийг 100 хувь хамруулж, эрт хяналтыг сайжруулна.	-Хяналт тогтмолжсон байх	Эний 5 сарын байдлаар 49 жирэмсэн эхийг хяналтанд авснаас эрт хяналт 46 буюу 93,8 % байна.	100
		5.Эх хүүхдийн өвчлөлийг бууруулж, эх хүүхдийн эндэгдэлгүй ажиллана.	-эндэгдэл гараагүй байх	Эх хүүхдийг агаар дуслын замын өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Дэлхийн зөн ОУБайгууллагаас дэмжсэн тус бүр нь 750.000 төгрөгийн үнэ бүхий агаар цэвэршүүлэгч 2 -ыг урд, хойд хүлээлгийн танхимд байрлууллаа. Нөхөн дархлаажуулалтанд нийт 65 хүүхэд хамрагдсанаас тавт вакцинд 10, халдварт саагийн вакцинд 10, ВГА вакцинд 21, УГУ вакцинд 20 хүүхдийг хамруулаа. Эх нярайн эндэгдэлгүй байна.	100
		6.Хүүхдийн шүдний өвчлөлийг бууруулах, эрүүлжүүлэх	Эрүүлжүүлэлтийн хувь тооцсон байна.	Цэцэрлэгийн хүүхдүүдэд өсөлт жинлэлт болон шүдний үзлэг хийж, 1-р цэцэрлэгийн нийт 98 хүүхдээс 20 хүүхэд, 6-р цэцэрлэгийн нийт 216 хүүхдээс 48 хүүхэд 2 ба түүнээс дээш шүд хорхойтой илрүүлж, цэцэрлэгийн эмчид эрүүлжилт тооцон ажиллахыг санал болголоо.	70
3	**3.1.7.**	7.Шинэ суурьшлын бүс Мандал багийн 15 дугаар гудамжинд усан сан бий болгоно.	Усан сан бий болсон байх	Засаг даргын А/91 тоот захирамжийн дагуу усан сан бий болгох үнэлгээний хороо байгуулагдан тендерийг зарлан холбогдох газарт дүгнэлтийг хүргүүллээ.	40
4	**3.1.8.**	8.Усны хэрэглээний талаар сургалт явуулж,ус ууж хэвших хөдөлгөөн өрнүүлнэ.	Хөдөлгөөнд оролцогчдын тоо	Дэлхийн усны өдрийг тохиолдуулан Мандал худалдааны төв болон эрүүл мэндийн төвийн ТВ-ээр “Ундны усны эрүүл ахуй”, ”Орчны эрүүл ахуй” сэдэвтэй 2 төрлийн 5 минутын эрүүл мэндийн шторкыг 5 өдрийн турш явуулж иргэдэд сурталчиллаа.	40
		9.Ундны усны хуванцар савны хэрэглээний талаарх мэдлэгийг иргэдэд мэдээлэл сургалт суртчилгаа явуулна.	Стандартын сав хэрэглэгчийн тоо	Ундны усны хэрэглээ сэдэвт аяныг 2 зорилтын хүрээнд 21 хоногийн хугацаатай усны эрүүл ахуйн 7 дадал, хуванцар савны хэрэглээ сэдвийн дор тэмдэглэн өнгөрүүллээ. 1-р зорилтын хүрээнд: нийт 3 төрлийн 80 гаруй ширхэг гарын авлагыг боловсруулж иргэдэд тарааж, аймгийн төвийн 15 худагт байрлууллаа. 2-р зорилтын хүрээнд: сумын гэр хороололд оршин суудаг 40 иргэдэд “Ундны усны чанар, аюулгүй байдал, эрүүл ахуй” сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж, сургалт сурталчилгааны материалыг тараалаа.	70
5	**3.1.10.**	10.Малчдыг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулж,өвчлөлийг бууруулна.	-малчдын 80-аас дээш хувийг хамруулна.	Эмэгтэйчүүдийг халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт 67 эмэгтэй хамруулаа. Үзлэгийн үр дүнгээс артерийн даралт ихсэлт, чихрийн шижингийн илрүүлэг үзлэгт 50, хөхний үзлэгт 21, умайн хүзүүний эсийн шинжилгээнд 15, элэгний В, С вирусын шинжилгээнд 2 орж өөрчлөлттэй гарсан тохиолдол байхгүй. Хөдөөгийн багийн 1849 иргэн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт	40

				хамрагдаж,нийт үзлэгийн 33,2%-ийг эзэлж байна.	
3.3.Биеийн тамир,спортын арга хэмжээнд иргэдийг хамруулах					
6	3.3.4.	11.Төрийн албан хаагчдын дунд уралдаан тэмцээн зохион байгуулна.	-тэмцээний тоо, -оролцсон ТАХ-дын тоо	Сумын ЗДТГазраас санаачлан ЭДЦСургууль, Улсын тэргүүний 3-р цэцэрлэг хамтран сумын харьяа төсөвт байгууллагуудын ажилтан албан хаагчдын дунд волейболын тэмцээн зохион байгууллаа. Тэмцээнд ЕБСургуулийн 10, цэцэрлэгийн 3, ЗДТГ-ын 2,нийт-15 багийн 120 албан хаагч оролцлоо. Шагналын санд 450,000 төгрөг зарцууллаа.	100
		12.Ажлын байрны дасгалыг тогтмол хийж хэвшинэ.	Нийтийн биеийн тамирыг хөгжинө.	Сумын нийт төсөвт байгууллагын 578 албан хаагч хөдөлгөөний хомсдолоос урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулан, ажлын байрны дасгалыг хамт олноороо хийж, тогтмолжуулллаа. Мөн 30 минутын турш идэвхтэй хөдөлгөөнийг хийж хэвшүүлэхээр аэробекийн 16 тоот хөдөлгөөнийг хөгжмийн аянд тогтмол хийж байна.	70
		13.Оюутан залуучуудын дунд 3 төрлийн спортын тэмцээн явуулна.	Багийн идэвх оролцоо	Тэмцээнийг волейбол, теннис, дартс гэсэн 3 төрлөөр 9 багийн оюутан залуучуудын дунд зохион явууллаа. Тус тэмцээнд 9 багийн нийт 212 тамирчид оролцож, нийт дүнгээр Нарлаг багийн тамирчид тэргүүн байр эзэлж цомын эзэд боллоо. Тэмцээний нийт зардалд 939,000 төг зарцууллаа.	100
3.5.Гэр бүл,хүүхэд,залуучуудын оролцоо,хөгжил,сайжруулах					
7	**3.5.1.**	14.Хамгаалал шаардлагатай гэр бүлийн судалгааг гаргана.	Судалгаа гарсан байна.	Сумын хэмжээнд хамгаалал шаардлагатай 86 өрхийн нарийвчилсан судалгааг гаргалаа.	100
		15.Байгууллагуудын хүүхэд хамгааллын багийн үйл ажиллагааг дэмжих, үр дүнг тооцно.	-үйл ажиллагааны тоо,чанар	Байгууллагаын хүүхэд хамгааллынбагийн гишүүд үйл ажиллагааг зохион байгуулж, хүүхдийн баяраар байгууллага бүр хүүхдүүддээ бэлэг гардуулж, хүндэтгэл үзүүллээ. Үйл ажиллагааны төсвийн 50 %-ийг тухайн байгууллага хариуцлаа.	70
		16.Хүүхэд хамгааллын сургалтыг эцэг эхчүүд, багш, байгууллагын ажилчдад зохион байгуулна.	Үе шаттайгаар зохион явуулна	Хүүхэд хамгааллын төлөвлөгөөний дагуу хүүхэд, эцэг эх багш нарт сургалт зөвлөгөө, зөвлөмжийг өгч төрөл бүрийн үйл ажиллагаа зохион байгууллаа. Нийт тэмцээн уралдаан-1, өдөрлөг-2, сургалт хэлэлцүүлэг-17 зохион байгуулагдаж, давхардсан тоогоор 2340 эцэг эх, хүүхдийг хамрууллаа.	100
8	**3.5.5.**	17.Хүүхэд хамгааллын бодлогыг боловсруулж батлуулж, хэрэгжүүлнэ.	ХХ-ын бодлоготой болно.	Хүүхэд хамгааллын сумын бодлогыг шинээр боловсруулж байна. Хамтарсан багийг чадавхжуулах 2 өдрийн сургалтанд хамруулж кейстэй ажиллах чадвар, дадлагатай болголоо. Халамж анхаарал шаардлагатай 4 хүүхдэд кейс нээн ажиллаж байна.	40
		18.Бүтэн өнчин хүүхдэд хүндэтгэл үзүүлнэ.	Хүүхдүүдийг бүрэн хамруулах	Сумын бүтэн өнчин 15 хүүхдийг хүүхдийн баяраар хүлээн авч хүндэтгэл үзүүллээ. Хүндэтгэлийн үйл ажиллагаанд 265750 төгрөг зарцууллаа.	100
		19.Дугуйн уралдааны зохион байгуулах	Уралдаан зохион байгуулагдана.	Хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдрөөр 6 насны ангиллаар дугуйн уралдааныг зохион байгуулж, 119 хүүхэд оролцлоо. Насны ангиллаар эхний 3 байрыг шалгаруулж, нийт 18 хүүхдийг “Хас” банктай хамтран шагналаа	100

9	**3.5.6.**	20.”Шилдэг хүүхэд -2017 арга хэмжээг зохион байгуулна.	Шилдэг хүүхдийн тоо	Ерөнхий боловсролын 5 сургуулийн 9,12 дугаар ангийн 26 бүлгийн 724 төгсөгчдийн эрдмийн баярыг зохион байгууллаа. “Шилдэг хүүхэд-2018” шагналаар сурлага, урлаг, спортоор манлайлсан сургууль тус бүрээс шалгарсан 5 сурагчийг шагналаа.	100
		21.“Алтан төлийн эзэн” шалгаруулна.	-журмын дагуу шалгаруулна	Сумын Алтан төлийн эзнээр : "Алтан ботго" Үйзэн багийн малчин С.Отгонбаатар,"Алтан унага" Наран багийн малчин Д.Раднаабазар ,"Алтан тугал" Далай багийн малчин Д.Төмөрбаатар ,"Алтан хурга" Тэвш багийн малчин Ү.Чимэд-Очир ,"Алтан ишиг" Наран багийн малчин Ш. Болдбаатар нар шалгарлаа.	100
		22.Төлчин эмэгтэйчүүдийн зөвлөгөөнийг зохион байгуулна.	Зөвлөгөөн зохион байгуулсан байх.	Сумын төлчин эмэгтэйчүүдийн IV-р зөвлөгөөнийг зохион байгуулж, хөдөөгийн 4 багаас нийт-151 төлчин эмэгтэй оролцлоо. Хөтөлбөрийн дагуу сумын ЭМТөвтэй хамтран төлчин эмэгтэйчүүдийг нарийн мэргэжлийн эмч нарын үзлэгт хамрууллаа. Үйл ажиллагааны үеэр сумын засаг дарга 2017 онд хийгдсэн ажлын тайлан, 2018 онд хэрэгжүүлэх ажлын талаар танилцууллаа. Зөвөлгөөнд сумын ЗДТГазраас санаачлан харъяа төсөвт байгууллагуудын дунд “Сайн үйлсийн аян” өрнүүлэн 3.5 сая төгрөгний бараа бүтээгдэхүүнийг зорилтот бүлгийн 16 малчдад гардууллаа.	100
3.6.Хөдөлмөр эрхлэлт ,нийгмийн хамгааллыг нэмэгдүүлэх					
10	**3.6.1**	23. 20 хүртэл ажилтантай байгууллага ААНэгжүүд ХАБЭАхуй хариуцсан зөвлөлтэй	зөвлөл болон ажилтантай болсон байх	ХАБЭА-н тухай хууль, ҮО, ХХ-ыг судлан бүртгэх дүрмийн дагуу сумын Засаг даргын А/88 тоот захирамжаар ҮО,ХХ-ыг судлан бүртгэх сумын орон тооны бус байнгын комиссыг, сумын ЗДТГазрын даргын А/14 тоот тушаалаар сумын ЗДТГазрын ҮО, ХХ-ыг судлан бүртгэх комиссыг тус тус байгууллаа. Тус комиссын гишүүдийг “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг эрхэмлэе” сэдэвт сургалтанд хамруулллаа. Дээрхи сургалтыг 2 удаа зохион байгуулж идэвхитэй үйл ажиллагаа явуулж байгаа хоол үйлдвэрлэгч болон хүнс үйлдвэрлэгч, худалдаа эрхлэгч томоохон ААНэгжүүдийн төлөөлөл 28 иргэнийг, сумын харъяа төрийн байгууллагуудын ХАБЭА-н зөвлөлийн дарга, ҮО,ХХ-ыг судлан бүртгэх комиссын дарга нийт 30 иргэнийг хамруулллаа. Сургалтын үр дүнд 20-оос дээш хүнтэй ААнэгж, байгууллагууд ХАБЭАхуйн зөвлөлтэй болох, 20-оос доош ажилтантай ААНэгжүүд гэрээгээр гүйцэтгүүлэх, төсөвт байгууллагууд хуулийн дагуу 1 хүнээр хавсран гүйцэтгүүлэхээр, ҮО,ХХ-ыг судлан бүртгэх комисстой боллоо.	100
11	**3.6.2**	24.ААНБ-ын эрэлт хэрэгцээ захиалгын дагуу сул чөлөөтэй ажлын байранд идэвхтэй ажил хайгчдыг зуучлах	ХЗЗ –ын мэдээллийн нэгдсэн санд ороогүй ААНБ, ажилтан ажлын байр бүртгэгдэх	Эхний 5 сарын байдлаар сул чөлөөтэй ажлын байранд 54 иргэнийг зуучилж, түр болон байнгын ажлын байрын захиалгыг 80 гаруй иргэнд санал болгож түр ажлын байрт 23 иргэнийг ажиллууллаа.	70
12	**3.6.3**	25. Баг бүрээс цөөн малтай малчдыг Хөдөлмөр	Хамрагдсан малчдын тооны	Малчдын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрт хамрагдах хүсэлтээ гаргасан 10 өрхийн залуу малчдыг үр тариа бэлчээрийн ургамал хэрхэн тариалах сэдэвт	70

		эрхлэлтийн болон бусад төсөл хөтөлбөрөөр дэмжин малжуулах.	өсөлт	сургалтанд хамруулан дадлагажуулж малжуулах төсөлд хамруулахаар төслүүдийг хүлээн авлаа.	
13	**3.6.6**	26.Хувиараа хөдөлмөр эрхлэх хүсэлтэй иргэдийн бичил бизнесийг зээл, санхүүгийн дэмжлэгт хамруулан шинэ ажлын байруудыг бий болгоно.	Шинэ ажлын байр бий болж ажилгүйдэл буурсан байна.	Сумын Амжиргаа дэмжих зөвлөлийн 4 удаагийн хурлаар Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрт хамрагдах хүсэлт гаргаж, төсөл ирүүлсэн 42 төслийг хэлэлцэж 38-ыг дэмжин баталлаа. Ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөрт 5, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөрт 7 , Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт, гарааны бизнесийг дэмжих хөтөлбөрт 1 , Ахмад настны аж ахуй болон өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэхэд 3, Ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээг дэмжих хөтөлбөрт 13 , Бүлгийн ногооны төсөлд 3 , Нийтийг хамарсан ажлын хүрээнд 6 төслийг тус тус дэмжиж ХХҮГазарт хүргүүллээ. Нийтийг хамарсан ажлын хүрээнд Ойн ангийн мод арчлах шинээр мод тариалах төсөлд 20, Мал эмнэлэг үржлийн тасгаас ирүүлсэн сэг зэм устгах төсөлд 10, оготно устгах төсөлд 20, ХТГазар ОНӨААҮГазраас ирүүлсэн гудамж, зам талбай тохижуулах төсөлд 55, ногоон байгууламжийг сэргээх арчлах төсөлд 55 иргэнийг ажиллуулахаар тус тус батлагдлаа. Тус төслүүдэд ажил хөдөлмөр эрхэлдэггүй, ажил хайгчийн бүртгэлд бүртгэлтэй иргэдийг зуучиланаар эхний ээлжийн иргэд ажилдаа хамрагдаад байна.	70
14	**3.6.7**	27.Ахмад настнаа хүлээн авах арга хэмжээнд хяналт тавьж,тайлан гаргана.	Ахмадын харьяаллын тоо өснө.	Тус сумаас ахмад руу чиглэсэн нийт 7 томоохон ажлыг зохион байгуулж 331,7 төгрөгний зарцуулалт хийлээ. Үйл ажиллагаанд давхардсан тоогоор нийт-3514 ахмад хамрагдсан байна. Дэлгэрэнгүй тайланг Аймгийн ЗДТГазрын нийгмийн бодлогын хэлтэст хүргүүллээ./Харъяалалгүй 93 ахмадыг харъяалалтай болгож харъяалалгүй 45 ахмадыг Сумын засаг даргын А/35 тоот захирамжаар ХХҮГазартай хамтран хүндэтгэл үзүүлж 900000 төгрөг зарцууллаа.	70
		28.Ахмадын зориулалттай амралт сувилал болон бусад хөнгөлөлт тусламжинд хамруулна.	Амрагчдын тоо өсөх	Хагас жилийн байдлаар амралт сувилалд амарсан-40 ахмад, шүдний хөнгөлөлтөнд хамрагдсан -58 ахмад байна.	70
15	**3.6.9**.	29.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд,иргэдийг сэргээн засах үйлчилгээнд хамруулна.	-үйлчилгээний тоо	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн чиглэлээр төрийн бус байгууллагатай хамтран хүнд хэлбэрийн саажилттай эмзэг өрхийн 5 хүүхдийг сувилалд амраалаа. ХХҮГазрын дэргэдэх сувилалд ХБ-тэй 3 иргэн эмчлүүллээ.	40
		30.ХБэрхшээлтэй хүүхдэд боловсрол, эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын комиссын шийдвэрээр үзүүлэх үйлчилгээний хүрээг нэмэгдүүлнэ.	-Үйлчилгээний чанар үр дүн	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын комиссын дүгнэлтээр 31 хүүхдийн групп болон асаргаа тогтоогдож зохих асаргаанд нь хамрууллаа.	100
16	**3.6.10.**	31.ОНОТХҮ-нд зорилтот	-Үйлчилгээнд	ОНОТХҮ-ий чиглэлээр Аясал ТББ-ын “Хатан” эмнэлэгт 23 ахмад сэргээн засах	70

		бүлгийн иргэдийг хамруулж үйлчилгээний чанарт хяналт тавина.	хамрагдсан иргэдийн тоо	эмчилгээ хийлгэлээ. Мөн ОНОТХҮ-ий зорилтот өрхөд түшиглэсэн төсөл хөтөлбөрт Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн-1, амьжиргааны түвшин доогуур өрх-төсөлд хамруулахаар амжиргаа дэмжих зөвлөлийн хурлаар дэмжин төслийг хүргүүллээ.	
		32. НХДТЗШ өрх иргэний орлогыг эх үүсвэртэй болгоно.	-Төсөл хөтөлбөрийн тоо	ХХЭрхэлдэг иргэдийг судалж үзсэнээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа 3 иргэний төслийг дэмжиж ХЭД хөтөлбөрийн “Ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”, “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”, “Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт гарааны бизнесийг дэмжих хөтөлбөр”-т тус тус хамруулахаар төслийг ХХҮГ-т хүргүүлснээс 1 иргэний төсөл дэмжигдэж 3000000 төгрөгийн санхүүжилт олгохоор боллоо. Сумын хөгжлийн санд 44 төсөл ирсэнээс 24 иргэнд зээл олгохоор шийдвэрлэлээ.	70
17	**3.6.11.**	33.Амжиргааг дээшлүүлэх 80 өрхийг сонгож, нийгмийн цогц үйлчилгээг чанар хүртээмжтэй хүргэснээр амжиргааг дээшлүүлнэ.	50-аас доошгүй хувь нь амжиргааны түвшин дээшилсэн байна.	Зорилтот өрхийн хөгжил хамгааллыг сайжруулах үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд өрхийн гишүүдийн идэвхи оролцоонд тулгуурлан 2018 онд амьжиргааны түвшинг дээшлүүлэхээр 35 өрхийг сонголоо. Сумын “Аз жаргалтай иргэн” дэд хөтөлбөрийн хүрээнд сумын хэмжээнд 55 өрхийг сонгон амжиргааг дээшлүүлэхээр ажиллаж байна. Ажлын хэсэг сонгогдсон өрх бүрийн төлөөлөл 50 гаруй иргэнд ЗӨХХСҮХөтөлбөр, “Аз жаргалтай иргэн” дэд хөтөлбөрийн зорилго зорилтыг танлцуулж, чөлөөт ярилцлага зохион байгуулан өрх бүрийн хэрэгцээг тодорхойллоо. Өрхүүдтэй хамтран ажилласнаар ХТГОНӨҮГазарт жолоочоор 1, Дэлгэрэх судал ХХК-д бараа өрөгчөөр 1, сумын ЗДТГазрын цайны газарт үйлчлэгчээр 1 ,сумын ЭМТөвд үйлчлэгчээр 1, Дэлгэрцогт сумын зам ангид 1 өрхийн 2 иргэнг зуучилж байнгын ажлын байртай болголоо. Нийтийг хамарсан ажил эхэлснээр нийт-61 иргэнийг түр ажлын байраар ханган ажиллуулж байна. ногоон байгууламж сэргээх, орчны тохижилт, Ойн ангийн мод арчилгааны ажилд 13 иргэнийг ажиллуулж Ажлын хөлс 3120000 төгрөгийг олгуулллаа. Нийт өрхөөс 12 иргэн өөрсдийн идэвх санаачлагаар айлд мал төллүүлэх, ямаа самнах, ноос цэвэрлэх ялгах зэрэг түр ажил хийж өрхийн орлогоо нэмэгдүүлсэн байна. ХХЭрхэлдэг иргэдийг судалж үзсэнээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа 3 иргэний төслийг дэмжиж ХЭД хөтөлбөрийн “Ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”, “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”, “Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт гарааны бизнесийг дэмжих хөтөлбөр”-т тус тус хамруулахаар төслийг ХХҮГ-т хүргүүлснээс 1 иргэний төсөл дэмжигдэж 3000000 төгрөгийн санхүүжилт олгохоор боллоо.	70
18	**3.6.12**	34.Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээний түвшинд /босго оноотой/ үнэлэгдсэн өрх иргэдийг уг үйлчилгээнд хамруулна.	- дэмжлэгт хамрагдсан өрхийн тоо	Хүнс тэжээлийн дэмжлэгт хамрагдах босго оноо өөрчлөгдсөнөөр нийт 208 өрх хүнсний эрхийн бичигт хамрагдаж, 1-р сарын эрхийн бичгийг олголоо.	100
		35.Гэр оронгүй тэнэмэл	-мэдээллийн	Гэр хүсч өргөдөл өгсөн иргэдээс шаардлага хангасан 3 өрх толгойлсон эмэгтэйд	100

		амьдралтай, НХДТЗШ өрх иргэний мэдээллийн санг бий болгох, тэдэнд орон гэртэй болоход нь дэмжлэг үзүүлнэ.	санийн бодит байдал	гэр олголоо. Одоогийн байдлаар шаардлагат /хуулийн заалтанд/нийцсэн өргөдөл ирээгүй байна.	
ДӨРӨВ.ХҮНС ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН, ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ХҮРЭЭНД					
Мал аж ахуй,газар тариаланг хөгжүүлэх					
1	4.1.2	1.Залуу малчин өрхийг малжуулах төсөл хөтөлбөрт түлхүү хамруулна.	Малчны тоо	Малчдын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрт хамрагдах хүсэлтээ гаргасан 10 өрхийн залуу малчдыг малжуулах төсөлд хамруулахаар төслийг ХХҮГазарт хүргүүллээ.	70
2	4.1.4.	2.Бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулна.	Төлөвлөгөө гарсан байна.	Сумын ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2018 оны 17 тоот тогтоолоор бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөөг батлуулан, хэрэгжүүлж, бэлчээр ашиглалын журмыг батлуулан малчид, иргэдэд сурталчлан мөрдүүлж байна.	100
		3.2018 онд “Ногоон алт – малын эрүүл мэнд төсөл”-ийг хэрэгжүүлнэ.	Зохион байгуулсан ажлын тоо	Засаг даргын захирамж гарч ажлын хэсэг томилогдон. Төслийг хэрэгжүүлэх гэрээг Аймгийн засаг даргатай байгуулж төлөвлөгөө боловсруулан ажиллаж байна. Төлөвлөгөөний дагуу малчин өрхийн анхдугаар судалгааг 545 өрхөөс авлаа.	40
		4.Бэлчээр ашиглагчдын холбоог байгуулж, үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.	Баг бүрт БАХ байгуулагдах	Швейцарын Хөгжлийн Агентлагийн “Ногоон алт” хөтөлбөрийн “Бэлчээрийн менежмент-Малын эрүүл мэнд” төслийн хүрээнд БАХ 4 байгуулагдан, дундын сан бүхий 1 БАХ үйл ажиллагаа явуулж байна.	100
3	**4.1.5.**	5.Багуудад шинээр гүний худаг 1-ийг гаргаж, гар худаг 8 -ыг засварлана.	Худгийн тоо	ОНХС-ийн санхүүжилтээр энгийн уурхайн 8 худгийг 12 сая төг-өөр засварлах, эрчимжсэн МАА бүс болох Наран багийн төвд инженерийн хийцтэй 1, Урд хунхарт 1, бүгд гүн өрмийн 2 худаг гаргуулахаар шийдвэрлүүллээ.	70
4	4.1.6.	6. Малын ангилалт баталгаажуулалтад мал сүргийг бүрэн хамруулах ажлыг үр дүнтэй зохион байгуулна.	2000 хээлтэгч, хээлтүүлэгч малыг хамруулах.	Хөдөөгийн 4 багийн хонин сүргийн хээлтүүлэгч, хээлтэгч 8000 хонинд ангилалт хийж дууслаа.	100
		7.Бог мал хээлтүүлэгчийг эх сүргээс ялгаж, зоо мал эмнэлгийн үйлчилгээнд оруулна.	Ялгах хээлтүүлэгчийн тоо өссөн байх.	Далай багт малчны 2 суурьт 103 хуц ухныг ялган суурилж, зоо мал эмнэлгийн үзлэг, тарилга, туулгалтанд хамруулллаа.	100
5	4.1.12.	8.Зөвшөөрөгдсөн сууьшлын бүсэд Гахайны аж ахуйг СХСангийн хөнгөлөлттэй зээлээр дэмжиж махны хангалтыг нэмэгдүүлнэ.	Зөвшөөрөгдсөн суурьшлын бүсэд туслах аж ахуйг СХСангаас дэмжин хөгжүүлсэн	Гахайны аж ахуйн төслийг СХС-аас 30 сая төгрөгөөр дэмжиж, зээлийг олгоход бэлэн болоод байна. 2017 онд 1, 2018 онд 1, нийт гахайн 2 аж ахуйг Буянт хороололд төвлөрүүлэн байршуулаад байна.	100

			байна.		
6	4.1.13.	9.“Сайнцагаан” омог болгох ажлын арга зүйг батлуулан мал аж ахуйн эрдэм шинжилгээний хүрээлэнгийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлж батлуулна.	Арга зүйг батлагдсан байх	МАА-н Эрдэм шинжилгээний хүрээлэнгийн мал аж ахуйн эрдмийн зөвлөл болон их эрдмийн зөвлөлийн хурлаар “Сайнцагаан” хонины ашиг шим биологийн зарим үзүүлэлтийн судалгааны арга зүйг хэлэлцүүлж батлууллаа. Хаврын тандалт судалгаа шинжилгээний ажил хийгдлээ.	100
		10.Далай багийн малчин өрхүүдийн малаас арьс, махны дээж авч лабораторид хүргүүлнэ.	12 хониноос махны дээж, арьсны дээж авах	Далай багийн 12 малчин өрхөөс 12 хонины арьс, махны дээжийг авч лабораторид хүргүүллээ.	100
7	4.1.14	11.Нийт 50 мянгаас доошгүй малд халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх тарилга хийнэ.	-ажлын гүйцэтгэлээр	Шөвөг яраас урьдчилан сэргийлэх тарилгыг Мал эмнэлгийн 4 нэгжийн эмч нартай хамтран, 386 өрхийн 34738 ишгэнд хийлээ.	70
		12.Малын хашаа хороо худаг усны орчмын 20.0 доошгүй мкв талбайд ариутгал халдваргүйтгэл хийнэ.	ажлын гүйцэтгэлээр	“Ирээдүй” мал эмнэлгийн нэгж нь Наран ,Үйзэн багийн 521 м/кв талбайг ариутгал халдваргүйжүүлэх ажлыг гүйцэтгэлээ.	100
8	4.1.15	13.Вакцинжуулалтанд 70.000 мал, шижилгээнд 5.000 мал хамруулна.	Вакцинжуулалт хийгдсэн байна.	Сумын засаг даргын 2 удаагийн захирамжаар Мал эмнэлгийн 4 нэгж , гэрээгээр 1 нэгжийн эмч ажлын хэсэг , хөдөөгийн багийн засаг дарга нарын хяналтанд малын гоц халдварт шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх вакциныг нийт 9 багийн 129371 хонь, 132175 ямаа, тэмээ-468, үхэр-5534, гахай-51-ийг хамруулан тарилаа.	100
		14.Малын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх сургалт, сурталчилгааг зохион байгуулна.	Сургалт,сурталчилгааны тоо	Багийн ИНХурлаар 2 удаа болон малчдад төрийн үйлчилгээг хүргэхдээ /баг бүрт 4 удаа явсан / малын өвчний одоогийн байдал болон сонин, хэвлэл мэдээллээр тогтмол урьдчилан сэргийлэх мэдээллийг хүргэлээ	100
4.2. Үйлдвэрлэл,үйлчилгээ,хүнс худалдааны салбарын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх					
9	**4.2.3.**	15.Нийтийн хоол, зочид буудлын үйлчилгээний ажилчдад сургалт зохион байгуулна.	Мэдлэг ур чадвар сайжирна.	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн сарын аяны хүрээнд “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг эрхэмлэе” сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж хоол үйлдвэрлэл үйлчилгээний салбарын 28 ажилтан хамрагдлаа.	70
10	4.2.4.	16. Үйлчилгээний газруудад СХСан, ЖДҮйлдвэрийг дэмжих сангаас зээл олгож, үр дүнг	ЖДҮ-ийн тоо нэмэгдсэн байна.	Сум хөгжүүлэх сангаас Оргил бэйкэри, Наран зоогийн газарт 29,3 сая төгрөгний зээлийг олгохоор шийдвэрлэлээ.	70

		тооцно.			
11	4.2.6.	17. Иргэдэд сум хөгжлийн сан, ЖДҮйлдвэрийг дэмжих сан, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас зээл олгох, үр дүнг тооцно.	-ажлын байрны тоо нэмэгдэнэ Дэмжлэг үзүүлсэн байна.	Эхний 5 сарын байдлаар 44 иргэн хуулийн этгээдээс 1.057 сая төгрөгийн төслийг хүлээн авч төсөл сонгон шалгаруулах орон тооны бус зөвлөлийн хурлаар хэлэлцээд СХС-аас 24 иргэнд зээл олгохоор шийдвэрлэлээ.	70
		18.Өвлийн нарлаг хүлэмжийг байнгын ажиллагаатай болгож ,иргэд ,ААНэгжийн хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ тариалалтыг дэмжих,хүлэмжийн тариалалтыг дэмжинэ.	Дэмжлэг үзүүлсэн байна. -ажлын байрны тоо нэмэгдэнэ	“Ногоон бум” хоршооны ирүүлсэн хүлэмжийн болон өвлийн нарлаг хүлэмжийн аж ахуйг СХС-аас 30 сая төгрөгөөр дэмжээд байна. Ингэснээр хүнсний ногоо тариалалтын тоо нэмэгдэнэ.	70
12	4.2.7.	19. Мах хатаах, борцлох үйлдвэрийг дэмжинэ	-үйлдвэрлэлийн тоо нэмэгдэнэ.	Мах хатаах борцлох чиглэлээр 2 ААН-ээс ирсэн төслийг судлан 56 сая төгрөгөөр дэмжиж зээл олгоход бэлэн боллоо.	70
		20.Зөвшөөрөгдсөн суурьшлийн бүсэд сүү махны чиглэлийн үнээний аж ахуйг дэмжинэ.		Сүүний чиглэлийн үнээний 3 фермерийн аж ахуйн үйл ажиллагааг цаашид тогтвортой ажиллуулах зорилгоор 30 сая төгрөгөөр дэмжиж зээлийг олгоход бэлэн боллоо.	70
		21.Бүтээгдэхүүний үзэсгэлэн худалдаануудад оролцуулна.	-иргэдийн тоо	“Цагаан сар” үзэсгэлэн худалдаа зохион байгуулж орон нутгийн малчид, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд сумын иргэд дотооддоо үйлдвэрлэсэн тавгийн идээ, ааруул, айраг, ноосон, эсгий эдлэл, арьс, сур, ширмэл томмол, оёдол гар урлал, бэлэг дурсгал зэрэг 20 гаруй нэр төрлийн бүтээгдэхүүнээр нийт 37 иргэн,ААНэгж оролцож 18,6 сая төгрөгийн борлуулалт хийгдсэн байна. Үзэсгэлэнгээс 111.0 төгрөгийн патентын татвар хураан тушаалаа. Сайхан-Овоо, Эрдэнэдалай, Дэлгэрцогт, Адаацаг сумд манай үзэсгэлэнд оролцлоо.	100
13	4.2.10.	22.Шинээр бизнес эрхлэгчдэд 2 удаа сургалт зохион байгуулна.	-мэдлэг чадвар нэмэгдэнэ.	СХС-аас хүнс үйлдвэрлэлийн чиглэлээр төсөл хэрэгжүүлж байгаа болон сумын газар тариалан эрхлэгч, хоол, талх нарийн боов, сүү сүүн бүтээгдэхүүн мах махан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч иргэн, хуулийн этгээд 50 иргэн оролцсон сургалтыг зохион байгууллаа. Улаанбаатар хотын “Хөгжлийн шийдэл” ТББ-ын сургалтын менежер, сургагч багш “Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ хөгжүүлэлт” “Бүтээгдэхүүн үйлчилгээний инноваци” 4 цагийн сургалтыг зохион байгууллаа.	100
14	4.2.15.	23. ЖДҮйлдвэрлэл эрхлэгчдийн санал санаачлагагыг дэмжиж	Дэмжлэг үзүллсэн байна.	Шинээр мах борцлох хатаах 2, төмөр, модон эдлэлийн 4, гахай, тахианы 1:1 аж ахуйг тус тус дэмжлээ.	70

		ажиллана.			
15	**4.2.16.**	24. СХСангийн тэргүүлэх чиглэл багтсан Үйлдвэрлэл үйлчилгээ шинээр байгуулах иргэдийн хүсэлтийг хүлээн авч судлан, хэрэгжүүлнэ.	-Үйл ажиллагааны тоо -Гарсан шийдвэр	СХС-ийн тэргүүлэх чиглэлд багтсан 38 иргэн хуулийн этгээдээс 1 057 000 төгрөгийн хүсэлтийг хүлээн авч Төсөл сонгон шалгаруулах орон тооны бус зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн 24 төслийг баталж,засаг даргын захирамж гарлаа.лаа.	100
16	**4.2.17**	25. Сум хөгжлийн сангийн зээл олгох тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, ИТХурлаар батлуулна.	-ИХ-ын тогтоол шийдвэр гарсан байна.	“Сум хөгжүүлэх сан”-гаас 2018 онд олгох зээлийн төсөлд баримтлах чиглэлийг сумын ИТХ-ын 2018 оны 14 тоот тогтоолоор 4 чиглэлийн 12 заалттай батлуулан “Сүүн цагаан Сайнцагаан” сонин, АСЦ, цахим болон ханын самбараар мэдээллийг хүргэлээ.	100
ТАВ.БАЙГАЛЬ ОРЧИН,ГАЗАР, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ, УУЛ УУРХАЙН ХҮРЭЭНД ***Зорилго:Байгалийн нөөцийг зохистой ашиглаж,байгаль хамгаалах,нөхөн сэргээх,аялал жуулчлал,уул уурхайгаас орон нутагт орох орлогын хэмжээг нэмэгдүүлнэ.***					
5.1.Байгаль орчныг хамгаалах					
1	**5.1.2.**	1.Хотын төвийн ногоон байгууламжийг 1 га–аар нэмэгдүүлнэ.	-Ногоон байгууламж нэмэгдэнэ.	Хот тохижуулах ОНӨААТҮГ 1га, бусад ААНэгж , байгууллага 1га газар мод тариалж, харъяа сургууль, цэцэрлэгүүд мод тарих өдрөөр 802 ширхэг мод тариалж ногоон байгууламжаа нэмэгдүүллээ.	100
		2.Ногоон байгууламжийн арчилгааны ажлыг зохион байгуулна.	-Ногоон байгууламжийн ургалт сайжирна.	Хот тохижуулах ОНӨААТГазар, ХХҮГазартай хамтран Арвижих төгөл болон хотын төвийн ногоон байгууламжийн усалгаа арчилгааны ажлыг тогтмол хийж байна.	100
2	**5.1.5.**	3.УГГХДТСГЗ-тай хамтран байр зүйн зураг , усны хатуужилтын судалгааг хийнэ.	Судалгаа хийгдсэн байна.	Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.3 дахь заалт, Умард говийн гүвээт-халхын дундад талын сав газрын захиргааны даргын А/6 тоот тушаалаар усны тоо бүртгэл, байр зүйн зураг, хатуужилтыг судалллаа. Нийт 2020 км зам туулж, худаг-358, булаг-7, тойром-2-ыг тоолж бүртгэлжүүлэн, солбилцол, фото зураг, усны хатуужилтыг судлан судалгааны тайланг хүлээн аваад байна.	70
3	**5.1.7.**	4.Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөг төлөвлөгөөт бус хяналтыг тогтмол хийнэ.	-хяналт шалгалтын тоо	Төлөвлөгөөт бус эргүүл хяналтыг 7 хоногт 2-3 удаа тогтмол хийж байна. Эхний хагас жилийн байдлаар 4 иргэнд 330.000 төгрөгний торгууль ногдууллаа.	100
		5.Зөрчлийн мэдээллийг идэвхитэн байгаль хамгаалагч , иргэдээс авч шуурхай илрүүлнэ.	-иргэдийн хяналт нэмэгдэнэ	Эхний хагас жилийн байдлаар утсанд-4, биечлэн уулзсан-1, утсаар холбогдсон-3 нийт-8 зөрчлийн талаарх мэдээллийг иргэдээс авч зөрчил гаргасан иргэдэд мэдэгдэл хүргүүлж, торгуулийн арга хэмжээ авлаа.	70
4	**5.1.8.**	6.БИНХ-ын санал, малчдын хүсэлтийн дагуу малчдын эзэмшиж буй өвөлжөө хаваржааны доорх газрыг эзэмшүүлж	Эзэмшил газар нэмэгдэнэ	БИНХ-ийн саналыг үндэслэн 15 малчин иргэнд өвөлжөө, хаваржааных нь доорх 7,5 га газрыг эзэмшүүлж, гэрээ байгуулан гэрчилгээ олголоо.	100

		гэрчилгээжүүлнэ.			
5	**5.1.9.**	7.Иргэн бүрт газар өмчлүүлэх ажлыг үргэлжлүүлж , газар өмчилсөн иргэдийн тоог 2000- аар нэмэгдүүлнэ.	Газар өмчилсэн иргэдийн тоо 8 хувиар нэмэгдэнэ.	Монгол улсын иргэнд газар өмчлүүлэх тухай хуулийн дагуу 5 сарын байдлаар сумын хэмжээнд 1003 иргэнд 83,2 га газрыг аймгийн Засаг даргын захирамжаар өмчлүүллээ. Газар өмчлөлийн явц 51,3 хувьтай байна. Мөн үетэй харьцуулахад 65,2%-иар нэмэгдлээ.	100
6	**5.1.10**	8. Иргэн аж ахуй нэгж байгууллагын хүсэлтийн дагуу газрыг эзэмшүүлж ашиглуулна.	-Эзэмшил газрын тоо нэмэгдэнэ	Үйлчилгээний зориулалтаар 1 иргэнд 0,12 га, 2 иргэнд төмс хүнсний ногоо тариалах зориулалтаар тус бүр 1,0 га газрыг эзэмшүүлж, газар эзэмших эрх шилжүүлэх хүсэлт гаргасан 5 иргэний 2,5 га газрыг шилжүүлэн эзэмшүүллээ. Мөн 1 төрийн байгууллагад 1,4 га газрыг контор, өвс тэжээлийн агуулахын зориулалтаар эзэмшүүллээ.	100
		9.Газрын мэдээллийн сангийн ЛМ-2 программыг хөтлөн явуулна.	Мэдээллийн сан бүрдэнэ.	Газрын мэдээллийн сангийн ЛМ-2 программыг хөтлөн явуулж, өөрчлөлт, нэмэлтийг тухай бүр бүртгэн ажиллаж байна. Шинээр 45 нэгж талбарыг бүртгэлжүүллээ.	100
		10.Газар эзэмшигч , ашиглагч, өмчлөгч нарт газрын төлбөр татварын ногдуулалтыг хийж, гүйцэтгэлд хяналт тавина.	Газрын төлбөрийн орлого биелэнэ	Газар эзэмшигч ашиглагч нарт газрын төлбөрийг ногдуулж, гүйцэтгэлд нь хяналт тавин ажиллаж байна. Одоогийн байдлаар 1,4 сая төгрөгийн гүйцэтгэлтэй байна.	100
5.3.Ашигт малтмал,уул уурхайн хяналтыг сайжруулах					
7	**5.1.12.**	11.Мандалговь хотын хогийн функер / хогийн сав /ийн тоог нэмэгдүүлнэ.	-хогийн савны тоо	“Гурван дэлгэр” ХХК-аас 22.495.000 төгрөгөөр зөөврийн хогийн 5 бункерыг хүлээн авч зохих газар нь байршуулллаа.	100
8	**5.3.2.**	12.ТТАМалтмалын ашиглалтын гэрээг ААНэгж байгууллага, иргэдтэй байгуулна.	-Зөрчил буурна.	Хагас жилийн байдлаар Түгээмэл тархацтай байгалийн баялаг тээвэрлэх 1 жилийн гэрээг Арвижих багийн иргэн Б.Дагвадоржтой байгууллаа. Хайрга ашиглах гэрээг ТЕВА ХХК-тай байгууллаа. Гарсан зөрчилгүй байна.	100
		13.ТТАМалтмалын тухай хуулийн хэрэгжилтэнд хяналтыг тогтмолжуулна.	Зөрчил буурна.	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын эргүүлийг 7 хоногт 2-3 удаа тогтмол хийллээ. Зөрчил гараагүй байна.	100
ЗУРГАА.БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ,ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ХҮРЭЭНД ***Зорилго: Улсын болон орон нутгийн хөрөнгө оруулалтыг сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөнд тулгуурлан нэмэгдүүлж,бүтээн байгуулалтыг өрнүүлнэ.***					
6.2.Барилга, хот байгуулалтыг шинээр нэмэгдүүлж,тохижилтыг сайжруулах					
1	**6.2.7.**	1.Сумын цэцэрлэгүүдийг / 2.3.4.5.6.7 / гадна гэрэлтүүлэгтэй болгоно	Тендер явагдсан байна- гэрэлтүүлгийн тоо	Тендерийг зарлаж, шалгарсан компанид дүгнэлтийг хүргүүллээ.	70

2	**6.2.10..**	2.Хүүхдийн паркаас МТ-ШТСтанц хүртэл явган замыг барина.	-зам баригдсан байх	Хүүхдийн паркаас МТ шатахуун түгээх станц хүртэлх явган хүний зам Гүйцэтгэгч байгууллага: "Мандал шилтгээн" ХХК, Зураг төсөл зохиогч байгууллага: "ХБХДТ" ХХКомпани, ажлын явц: 50% Замын ажилд захиалагчийн хяналт гүйцэтгэлээ. Авто замын гарц цутгах, замын хашлага суулгах ажлууд хийгдэж байна. Явган хүний замын трасст орсон айлын хашааг татуулах, цахилгаан болон холбооны шонг зөөлгөх талаар холбогдох байгууллагуудтай нь хамтран шийдвэрлүүллээ.	70
3	**6.2.11.**	3.Баг бүр иргэдийн оролцоотой гудамж хашааг жигдрүүлэх хөдөлгөөн өрнүүлэх	10-аас доошгүй гудамжийг жигдрүүлсэн байна.	“Эрүүл хот”сумын дэд хөтөлбөрийн хүрээнд баг тус бүр 2 гудамжийг жишиг байдлаар тохижуулах ажил эхлэх шатандаа явагдаж байна. /Айраг багийн 1,2-р гудамж, Мандал багийн 1,2-р гудамж, Нарлаг багийн 1, Найрамдлын өндөрлөг, Арвижих багийн зоог-1, Арвижих-4-р гудамж, Боржигон багийн 9,10 –р гудамж/-ийг жигдрүүлэхээр төлөвлөн иргэдийн оролцоотой хийгдэж байна.	40
		4.Иргэдийн оролцоотой гарц гаргах боломжтой гудамжнуудыг судлаж, гарцыг гаргах	Баг бүрт судалгаа хийгдэж, гарц гарсан байна	Иргэдийн хэрэгцээ шаардлагад тулгуурлан Айраг баг 1, Арвижих баг 2 гупамжны гарцыг тус тус гаргалаа.	70
		5.Хүнсний зах орчмын орон сууцны бохир усны шугамыг засварлана.	-хамрагдсан өрх иргэдийн тоо	Хүнсний зах орчмын орон сууцны бохир усны шугамыг засварлах ажлыг “Агаар салхивч” ХХК-аар гүйцэтгүүлж, хүлээгэн өгөхөд бэлэн боллоо. Уг ажлыг сумын ОНХСангийн 8,9 сая төгрөгний хөрөнгөөр гүйцэтгэлээ. Тус ажил хийгдсэнээр зах орчмын оршин суугчид болон хүнсний захад худалдаа эрхэлдэг иргэд ая тухтай орчинд ажиллаж, амьдрах боломж бүрдэж байна.	100
		6.Сумын стандарт хаягжуулалт хийнэ.	-Тендер явагдсан байх -ажлын гүйцэтгэлээр	Сайнцагаан сум /Мандалговь хот/-ын хаягжуулалтын асуудлын холбогдох журам, заавар, стандартын хүрээнд иж бүрэн шийдвэрлэх зорилгоор сумын ОНХСангаас 50,0 сая төгрөгийг тусгаж, ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах тендерийг зохион байгуулах үнэлгээний хороог сумын Засаг даргын захирамжаар байгууллаа. 6 дугаар сард багтаан гүйцэтгэхээр ажиллаж байна.	70
4	**6.2.12.**	7. Иж бүрэн хүүхдийн тоглоомын талбайтай болно.	-Тоглоомын талбай хийгдсэн байна.	Сумын ОНХСангийн 36,4 сая төгрөгний хөрөнгөөр аймгийн төвд байрлах “Мангасын ам” тоглоомын талбайг шинээр тохижуулж, орчин үеийн тоглоомын талбайг аймгийн баяр наадмаас өмнө ашиглалтанд оруулахаар ажиллаж байна. Уг ажлыг хэрэгжүүлэх хүрээнд зураг, төсвийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх, үнэлгээний хороог байгуулах зэрэг бэлтгэл ажлыг хангаж байна.	40
		8.Аймгийн төвийн ногоон байгууламжийг хайсжуулна	Ногоон байгууламж хамгаалагдсан байна.	Аймгийн төвийн ногоон байгууламжийг хайсжуулах ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулж,гэрээ байгуулаад байна.	40

		9.Арвижих багийн Буянт гүүрнээс МТ-ШТСтанц хүртэлх гадна гэрэлтүүлэг хийнэ.	Гэрэлтүүлгийн тоо нэмэгдэнэ.	Арвижих багийн Буянт гүүрнээс МТ-ШТСтанц хүртэлх гадна гэрэлтүүлгийг Гүйцэтгэгч байгууллага: “Анарзонь" ХХК, зураг төсөл зохиогч байгууллага: “Аслаан" ХХК, ажлын явц: 100%. Гадна гэрэлтүүлэг ажилд захиалагчийн хяналт гүйцэтгэлээ. Авто замын тэмдэг тэмдэглэгээ, явган замын зарим эвдэрч сүйтгэсэн хэсгүүдыг засварлуулж, ажлыг бүрэн хийж хүлээлгэн өглөө.	100
		10.Нарлаг багийн 10.11- р байрны орон сууцны гадна фасад хийнэ.	Хотын өнгө үзэмж ,иргэдийн ая тухтай байдал сайжирна.	Гүйцэтгэх ХХК-ыг шалгаруулахаар тендерийг зарлалаа.	40

ХЯНАСАН : СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА Р.МӨНХТОГТОХ

НЭГТГЭСЭН: ЗДТГАЗРЫН ДАРГА Б.ОЮУНЧИМЭГ